

โครงร่างวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย)

การประเมินต้นทุน-ประสิทธิผล และต้นทุน-อรรถประโยชน์ ของการคัดกรองและการป้องกันการเกิดกระดูกหักด้วยยาในผู้ป่วยโรคกระดูกพรุน

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาอังกฤษ)

Economic evaluation on screening strategies and treatment options for osteoporosis

หลักการและเหตุผล (โดยย่อ)

เนื่องด้วยพัฒนาการและวิทยาการที่ทันสมัยส่งผลให้ประชากรมีอายุที่ยืนยาวมากขึ้น โรคที่มีความสัมพันธ์กับอายุที่มากขึ้นคือ โรคกระดูกพรุน ซึ่งเป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อร่างกายมีมวลกระดูกลดลงจนต่ำกว่าระดับ 2.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปริมาณมวลกระดูกเฉลี่ยในคนปกติเพศเดียวกันในช่วงอายุระหว่าง 25-35 ปี เมื่อมวลกระดูกลดลงประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในที่เสื่อมลง ทำให้เกิดกระดูกหักได้ง่ายขึ้น ซึ่งส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุแย่ลง

วิธีมาตรฐานที่ใช้ในการวินิจฉัยโรคกระดูกพรุน คือ การวัดความหนาแน่นของกระดูกด้วยเครื่อง Dual Energy X-ray Absorptionmeter (DXA) แต่ปัจจุบันการเข้าถึงการใช้เครื่องยังจำกัด มักพบว่ามีบริการเฉพาะในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิหรือโรงพยาบาลเอกชนเท่านั้น อีกทั้งการวินิจฉัยโรคกระดูกพรุนในปัจจุบัน ทำโดยการประเมินจากแพทย์อาจจะไม่ได้รับการตรวจด้วยเครื่อง และยังไม่มียกข้อปฏิบัติในการรักษาโรคที่จะเป็นแนวทางในการรักษา จึงอาจก่อให้เกิดการสิ้นเปลืองจากการใช้ยาได้

การรักษาโรคกระดูกพรุน มีเป้าหมายเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงในการเกิดกระดูกหัก ซึ่งมีทั้งการรักษาแบบที่ใช้ยา และไม่ใช้ยา การรักษาที่ไม่ใช้ยาคือการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่มีแคลเซียมมากๆ เป็นต้น ส่วนยาที่ใช้ในปัจจุบันแบ่งออกเป็นฮอร์โมนเพศ และยาที่ไม่ใช่ฮอร์โมนเพศ ยาที่ไม่ใช่ฮอร์โมนเพศได้แก่ ยาในกลุ่ม Bisphosphonate, Raloxifene, Tibolone, Calcitonin, Teriparatide, อนุพันธ์ของวิตามิน K₂, แคลเซียม และวิตามินดี อย่างไรก็ตาม การรักษาโรคกระดูกพรุนเป็นการรักษาที่ใช้ระยะเวลานานและอีกทั้งมีค่าใช้จ่ายในการรักษาสูง ประกอบกับการเกิดกระดูกหักทำให้คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยลดลง เป็นภาระต่อครอบครัวในการดูแลและทำให้อัตราการเสียชีวิตเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการวางแผนการจัดการโรคกระดูกพรุนโดยอาศัยข้อมูลด้านต้นทุน-ประสิทธิผล และต้นทุน-อรรถประโยชน์ จึงมีความสำคัญ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างคุ้มค่า

วัตถุประสงค์งานวิจัย

- 1 เพื่อประเมินต้นทุน-ประสิทธิผล และต้นทุน-อรรถประโยชน์ ของการมีการคัดกรองโรคในกลุ่มสตรีวัยหมดประจำเดือนที่มีปัจจัยเสี่ยงและคัดกรองสตรีวัยหมดประจำเดือนทุกคน เปรียบเทียบกับการไม่มีการคัดกรองโรคกระดูกพรุนในสตรีวัยหมดประจำเดือน
- 2 เพื่อประเมินต้นทุน-ประสิทธิผล และต้นทุน-อรรถประโยชน์ ของการรักษาด้วยยา Alendronate, Risedronate, Calcitonin แบบพ่นจมูกและ Raloxifene ในการป้องกันการเกิดกระดูกหัก โดยใช้แบบจำลอง Markov model

ระยะเวลาการศึกษาวิจัย

6 เดือน (คาดว่าจะเสร็จสิ้นภายในเดือนกันยายน พ.ศ. 2550)

นักวิจัย

1. ภญ. อุษาวดี มาลีวงศ์	นักวิจัยหลัก
2. ภญ. ปฤษฐพร กิ่งแก้ว	นักวิจัย
3. นพ. ยศ ตีระวัฒนานนท์	นักวิจัย
4. พญ. ฉัตรประอร งามอุโฆษ	นักวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

1. ศ.นพ.บุญส่ง องค์กรพัฒนกุล	ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาริบดี
2. รศ.พอ. นพ. ทวี ทรงพัฒนศิลป์	ภาควิชาศัลยศาสตร์ ออร์โธปิดิกส์ วิทยาลัย แพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า
3. พอ.นพ. กิตติศักดิ์ วิลาวรรณ	กองสูตินรีเวชกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

แหล่งทุน

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ